

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 09 kwietnia 2026 r.
Znak sprawy: DTS.wzs.058.6.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 16140 w sprawie przelicznika emerytalnego dotyczącego okresu zasadniczej służby wojskowej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16140¹ w ww. sprawie, przekazuję następujące wyjaśnienia.

W Polsce funkcjonują dwa odrębne systemy ubezpieczenia społecznego: powszechny system ubezpieczeń społecznych oraz system ubezpieczenia społecznego rolników. Reforma systemu powszechnego z 1999 r. spowodowała, że sposób ustalania świadczeń emerytalnych w obu tych systemach zaczął się zasadniczo różnić, mimo że do czasu reformy również występowały znaczne różnice.

W systemie powszechnym okresy zasadniczej służby wojskowej pełnionej przed 1999 r. są traktowane jako okresy składkowe, mimo że nie były za nie opłacane składki. Wynika to z art. 6 ust. 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS(1), który zalicza do okresów składkowych czynną służbę wojskową w Wojsku Polskim, jej okresy równorzędne oraz zastępcze formy tej służby. Zasadnicza służba wojskowa stanowi jedną z form czynnej służby, dlatego okres jej odbywania uwzględnia się zarówno przy ustalaniu prawa do emerytury, jak i przy obliczaniu jej wysokości. Jako okres składkowy wpływa on również na wysokość kapitału początkowego, ponieważ zgodnie z art. 174 ust. 2 pkt 1 ustawy(1) do kapitału początkowego wlicza się wszystkie okresy składkowe

¹ Wpływ do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi 25 marca 2026 r.

przebyte przed wejściem w życie ustawy. Za każdy rok okresów składkowych, w tym zasadniczej służby wojskowej, przyjmuje się 1,3% podstawy wymiaru, która jest określana na podstawie przepisów ustawy indywidualnie dla każdego ubezpieczonego.

W przeciwieństwie do systemu powszechnego, system ubezpieczenia społecznego rolników jest w ponad 90% finansowany z budżetu państwa. W związku z tym wysokość świadczeń w KRUS zależy tylko częściowo od faktycznie opłaconych składek. Kapitał początkowy, który w systemie powszechnym stanowi kluczowy element obliczania emerytury dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., w systemie rolniczym nie występuje. Z tego powodu nie ma podstaw do bezpośredniego porównywania elementów wpływających na wysokość świadczeń w obu systemach.

Różnice te wynikają zarówno z odmiennych regulacji prawnych, jak i ze strukturalnych założeń każdego z systemów. W konsekwencji prawa i obowiązki ubezpieczonych oraz świadczeniobiorców są w nich inaczej ukształtowane, co przekłada się również na odmienne zasady zaliczania okresów aktywności zawodowej lub służby – w tym czynnej służby wojskowej – przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalnych.

Nowelizacja ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z 28 kwietnia 2022 r.(2), obowiązująca od 15 czerwca 2022 r., wprowadziła ujednoczenie zasad w kwestii zaliczania służby wojskowej do wysokości świadczenia. Osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r., które nie nabyły prawa do emerytury z ZUS, umożliwiono doliczenie do emerytury rolniczej okresu czynnej służby wojskowej pełnionej przed 1 stycznia 1999 r. Każdy pełny rok tej służby zwiększa świadczenie o 1% emerytury podstawowej – na takich samych zasadach jak okresy ubezpieczenia społecznego rolników.

Rozwiązanie to miało na celu częściowe ujednoczenie zasad, przy jednoczesnym zachowaniu autonomii systemu KRUS.

Warto podkreślić, że w systemie powszechnym okres zasadniczej służby wojskowej jest traktowany tak samo jak inne okresy składkowe. Oznacza to, że w ramach każdego systemu okresy te są ujednoczone z pozostałymi okresami ubezpieczenia właściwymi dla danego modelu emerytalnego.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie są obecnie prowadzone prace w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Adam Nowak

Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Dz. U. z 2025 r. poz. 1749, z 2026 r. poz. 26,
- (2) Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2022 poz. 1155).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów